

सबै उद्योग टाट पल्टिने स्थितिमा : निजी क्षेत्र

कुबेर चालिसे

काठमाडौं, मसिर १

गतिरोध लम्बैंदै गए सबै उद्योग टाट पल्टिने स्थितिमा पुगिसकेको निजी क्षेत्रका अगुवाले औल्याएका छन्। नेपाल रिपब्लिक मिडियाद्वारा मंगलबार आयोजित अन्तर्रकियामा नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका

छैन, त्यसैले कसैले एलसी खोलेका छैन्।

'पुणा त्रण नेपाल राष्ट्रबैंकले पुनर्मीलीकीरण गर्ने सुविधा दिएकाले केही सहज त भएको छ,' उनले भने, 'तर हालको स्थिति लम्बैंदै गए बैंकिङ प्रणालीमै असर गर्नसक्छ।'

सर्विधान जारी भएपछि

तीन महिनायता आपूर्ति व्यवस्था अनियमित हुँदा 'कालो अर्थतन्त्र' मौलाएकाले सबै नाका खुला हुँदा पनि आपूर्ति सहज हुन कम्तीमा छ महिना लाग्ने उनको दावी छ।

जारी नाकाबन्दीले अर्थतन्त्रमा दीर्घकालीन असर पर्ने अर्थविवहरू बताउँछन्। 'नाकाबन्दीले स्वदेशी तथा विदेशी लगानीलाई दीर्घकालीन

उद्योग बन्द हुँदा
उत्पन्न बेरोजगारीले अर्थतन्त्रमा विचलन ल्याउने खतरा छ
पशुपति मुरारका

यो अवस्थाले विदेशी लगानीसमेत दीर्घकालीन रूपमै निरुत्साहित हुनसक्छ
पोषराज पाण्डे

अब तेलको मात्र होइन, व्यापारमा विविधीकरण गर्ने योजना बनाउनुपर्छ
शंकरराज शर्मा

अधिक्ष पशुपति मुरारकाले कतिपय व्यवसायी टाट पल्टिने अवस्थामा पुगिसकेको बताए।

'व्यवसायीले बैंक ब्याज तिर्न सक्ने अवस्था छैन। यो अवस्थामा बैंकको के हालत होला?' उनले प्रश्न गरे। उनका अनुसार अहिले सामान आयत गर्नसक्ने अवस्थासमेत

राजनीतिक संक्रमण सकिने र देश आर्थिक समृद्धिरूप बढाने अपेक्षाविपरीत तराई आन्दोलन र नाकाबन्दीका कारण तराईका झडौ २ हजार २ सय उद्योग बन्द भइसकेका छन्। त्यसबाट उत्पन्न बेरोजगारीले अन्तर्रकियामा भने, 'लगानीको वातावरण नदेखेर विदेशी लगानीकर्ता नेपालबाट अन्य देशतरफ आकर्षित हुन सक्छन्।'

बाँकी पृष्ठ २

सबै उद्योग टाट पल्टिन्दै

पृष्ठ १ बाट

अर्थविदका अनुसार अब लगानीकर्तालाई विश्वास दिलाउने थप ४-५ वर्ष लाग्नेछ। व्यापार-व्यवसाय विश्वासका आधारमा चल्ने भएकाले एकपल विश्वासको संकट पेरेपछि आश्वास्त पार्न लामो समय लाग्ने भन्दै उनले समग्रमा देशको आयात-निर्यातमा यसले असर पार्ने बताए।

'छोटो समयका लागि कुल गाह्रस्थ उत्पादनमा असर परे पनि दीर्घकालमा विकास निर्माण तथा भविष्यको समृद्धि र विकासमै असर पार्नेछ,' पाण्डेले भने।

लामो बन्द, हड्डतालले अर्थतन्त्रमा नराप्त्रो असर पारिसकेको छ। चालु अर्थिक वर्षको चार महिना बित्तिसक्ता विकास खर्चको स्थिति, कृषि उत्पादन, पर्यटन क्षेत्र, थोक तथा खुदा, औद्योगिक क्षेत्रले, वित्तीय क्षेत्रजस्ता अर्थतन्त्रका प्रमुख चालक नकारात्मक हुने देखिन्छ।

अर्थतन्त्र निराशाजनक स्थितितर्फ गइहेको भन्दै उनले यसले दीर्घकालीन र अल्पकालीन असर पुऱ्याउने बताए। हाल सरकारको आमदनी अर्थात् कर अमुली कम भइहेको तर मुद्रास्फिति भने दोहोरो अंकमा पुने निश्चित छ।

'बन्द, हड्डतालका कारण दैनिक उपभोग वस्तु तथा अन्य सामानको अभाव भएकाले मूल्यवृद्धि अस्वाभाविक रूपमा बढेको छ,' उनले भने, 'यसबाट कालोजारी बढाने तथा कालो अर्थतन्त्र मौलाउनेछ।'

हालको समस्या आयातित पेटोलियम पदार्थमा मुलुक बढी नै निर्भर रहेकाले अर्थिक एवं व्यापारिक विविधीकरण नै दीर्घकालीन समाधान रहेको भनाइ छ। 'अधिल्लो

अन्तर्रकियामा सहभागी अर्थविवहरू पोषराज पाण्डे, पशुपति मुरारका र शंकरराज शर्मा।

तस्विर : नगरिक

सिक्कै छ महिनाका लागि खाद्यान र तीन महिनाका लागि पेटोलियम भण्डारणको व्यवस्था गर्नुपर्ने पनि सुझाए। 'अब तेलको मात्र होइन, व्यापारमा विविधीकरण गर्न दीर्घकालीन योजना बनाउनुपर्छ,' उनले भने।

भूकम्पका कारण करिब ७ लाख नेपाली गरिबीको रेखामुनि भरेकोमा बन्द र नाकाबन्दीले अर्को ७ लाख व्यक्ति यो तथ्याकमा थिएपछो भन्दै शमाले अहिले भन्दै २५ लाख व्यक्ति गरिबीको रेखामुनि भर्ने सम्भावना रहेको बताए। उनका अनुसार अहिले मानवीय समस्या भन्न ढूलो देखिएको छ।

'औषधि नपाए भान्छे मर्न थालिसकेका छन्,' शर्माले भने, 'भूकम्पका बेला बाँझे भनिएको औषधिदेखि खाद्यान इन्धन नभएर पुऱ्याउन सकिएको छैन। यो ज्यादै ढूलो समस्या हो।'

उनले हालको समस्याबाट पाठ

पूर्वाधार विकास क्षेत्रमा सबैभन्दा बढी समस्या देखिएको उनले बताए। जलविद्युत आयोजना निर्माण ठाप छ। पहिलो चौमासिक सकिंदासम्म तुँगीगत खर्च लक्ष्यको जम्मा तीन प्रतिशत मात्र भएको छ। पर्यटन क्षेत्रमा ८० प्रतिशतले रोजगारी गुमाइसकेका छन्। होटलहरू २० प्रतिशत मात्र बुकिड भझहेको छ। पर्यटकको औसत नेपाल बसाइ पनि १२/१३ दिनबाट आधा घटेर ६ दिनमा छोटिरहेको छ।

अहिलेको समस्या समाधान गर्न तत्काल अभाव पूर्ति र औषधि पुऱ्याउनुपर्ने भन्दै उनले स्वास्थ्य, खाद्य र शिक्षा क्षेत्रमा तथा निजी क्षेत्रलाई सम्बोधन गर्न आग्रह गरे। साना व्यवसायी र ढूला औद्योगिक क्षेत्रको समस्या गर्न सकाराले छुट्टे थाकेज ल्याउनुपर्छ। उनले भने, 'नोक्सान र क्षतिको आँकलन गरी क्षतिपूर्ति राष्ट्र बैंकमाफ्त तथा गहत सरकारले नै दिनुपर्छ।'